
Innspill fra Romerike Grunnboring AS og geoteknikerne i Romerike Geoteknikk AS til Gjerdrum-utvalget (ref. invitasjon gitt i brev datert 28.05.2021):

Hva opplever dere som svakheter i dagens system for håndtering av risiko for kvikkleireskred?

- 1. Sentral godkjenning (DIBK):** Fagområdet «Geoteknikk» er per dags dato likestilt med miljøgeologi og geologi/bergteknikk. Dvs. sentralgodkjente foretak med kompetanse i ett av disse fagene får lov å operere i alle tre fag selv om disse krever vidt forskjellig kompetanse. Sentralgodkjenning gis til foretak samlet på grunnlag av kompetanse til enkeltpersoner. Dette betyr at sentralgodkjenningen beholdes av foretaket selv om denne personen slutter. Vi ser at saksbehandlere med lite/manglende kompetanse i diverse foretak skriver mangelfulle fagrapporter på dette grunnlaget. Sentralgodkjenningen bør knyttes til enkeltpersoner, ikke til hele foretaket.
- 2. Tilsyn (DIBK/kommuner/private aktører):** For å fange opp uregelmessigheter og føre tilsyn er DIBK avhengig av innrapportering fra (hovedsakelig) kommunale saksbehandlere, og (i mindre grad) private aktører. Dette krever kompetanse hos kommunene. «Mandatet» som private aktører/konsulenter har er både frivillig og ukjent for de fleste, dvs. mer eller mindre basert på tilfeldighet. **DIBK** har per dags dato mangelfull fagkompetanse for å føre tilsyn hos geotekniske foretak som innrapporteres av kommunene eller private aktører.
- 3. NVE/kvikkleireveileder:** Geotekniske utredninger i leireterreng er ikke underlagt uavhengig kontroll hvis konsulenten konkluderer med at det ikke foreligger kvikkleire. Konklusjonen at det ikke foreligger kvikkleire bør være underlagt kvalitetssikring av en 3. part. En slik konklusjon krever god kompetanse mtp. systematisk planlegging og utførelse av grunnundersøkelser og riktig tolkning av resultatene. Det er utfordrende for kommunene å fange opp «glipper».
- 4. Geoteknisk kompetanse:** Hvordan kan folk uten geoteknisk utdanning starte et geoteknisk foretak? Her mener jeg det i tillegg til utdanning må kunne vises til f.eks. 3 års praksis ved siden av en «godkjent» geotekniker eller foretak. Hvorfor tillater myndigheter (spesielt et faglig solid organ som NVE) å la foretak som ikke holder faglig mål, drive år etter år, når de gjentatte ganger leverer rapporter som er helt bak mål?

Har dere konkrete forslag til hvordan systemet kan forbedres?

- 1. Sentral godkjenning (DIBK):** Ordningen med sentralgodkjenning for fagområdet «geoteknikk» er etter vår mening ikke egnet til å sikre riktig kompetanse til utredning i kvikkleireterreng. Det bør være en annen form for register for å sikre at foretakene besitter tilstrekkelig kompetanse for å drive med utredninger og vurderinger iht. NVE-veilederen. Vi har snakket med en kommune som har planer om å be relevante aktører om å dokumentere kompetansen, for å lage en slags «hvit» liste. Sentralgodkjenning må knyttes til enkeltpersoner ikke hele foretaket, se kommentar over. Det bør f.eks. kreves tilsendt et utvalg av relevante rapporter og prosjekteringsdokumentasjon som søker om godkjenning har utarbeidet de siste årene for å bevise sin kompetanse. Disse bør gå gjennom av fagfolk, evt. et fagutvalg av «anerkjente» geoteknikere (Kanskje NGF kan kalle inn til en slik dugnad. Evt. kan en bli enig om en eller annen form for godtgjørelse/betaling). Dagens praksis er slik at det er tilstrekkelig at en person «har vært med» i et kvikkleireprosjekt uten dokumentasjon hva denne personen har bidratt med.
- 2. Tilsyn (DIBK/kommuner/private aktører):** Pga. at DIBK, kommuner etc. mangler fagfolk bør slik tilsyn utføres av f.eks. av et fagutvalg av geoteknikere med god kompetanse, se kommentar over (stikkord NGF, dugnad). Vi bidrar gjerne til dette.
- 3. NVE/kvikkleireveileder:** Det bør kreves uavhengig kontroll/3.p. kontroll også i saker hvor konsulenten konkludere med at det ikke foreligger kvikkleire.

Har dere konkrete erfaringer som andre kan lære av? Hvilke?

Vi har erfart at kommuner sjelden følger opp utførelseskrav eller prosjekteringskrav satt for tiltak i tiltaksklasse 1, enda vi i våre rapporter forlanger av byggherre/utbygger å kalle oss inn på f.eks. prøvegraving eller verifisering av antakelser og/eller grunnforhold ifm. tidligfase vurderinger.

Romerike Geoteknikk har i løpet av våren tilbudt alle kommuner på Romerike gratis veiledning / kursing innenfor kvikkleireproblematikk og oppdatert NVE-veileder. Kun 6 av 15 kommuner har takket ja til dette, og flere avdelingsledere fra byggesak har vist svært liten interesse for det (med Gjerdrum i friskt minne). Har sentrale personer i kommunene fått tilstrekkelig opplæring / innsyn i kvikkleireproblematikken?

Innspill utover det?

Vi ønsker oss at NVE kommer med et minste krav ift. utredning av fare for sideveis utbredelse av et evt. skred. Dette for å sikre noenlunde lik praksis blant foretak. Det vil sørge for både mer rettferdighet i tilbudsfasen, men også forenkle prosessen med uavhengig kvalitetssikring.

På e-post til:

gjerdrumutvalget@oed.dep.no